

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణాంతర్గత యుద్ధకొండస్య త్రింశద్దిన పాఠయణచీక్ష
పదిహేడవ రోజు పాఠయణ - 27.06.2021

స	కృ	దే	వ	ప్ర	ప	న్నా	య	త	వా	స్మి	తి	చ	యా	చ	తే
7	1	8	4	2	1	0	1	6	4	5	6	6	1	6	6

అ	భ	యం	స	ర్వ	భూ	తే	భ్యో	ద	దా	మ్యే	త	ద్వ	తం	మ	మ
0	4	1	7	4	4	6	1	8	8	1	6	2	6	5	5

పాఠయణం చేయవలసిన సర్గ : 01

సర్గల ఏడుస సంఖ్య
69వ సర్గ

పాఠయణ శ్లోకాల సంఖ్య
100 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, పద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అపి చ, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః, వినాశనార్థం, కరోనా వ్యాధి జనితానాం, నానావిధానాం, సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయాది, సర్వోపద్రవాణాం, నివారణాయ, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానేన, నిరుహ్యమాణానాం, జపహెలామపారాయణ, ప్రవచనాదిరూపాణాం, నానావిధానాం, వేదోక్తకార్యక్రమాణామ్, అపి చ, సామాజిక, వైద్యకీయ, ఆర్థికసహాయాది రూపాణాం, బహుప్రకారాణాం, సేవా కార్యక్రమాణాం చ, ఇతోధిక, వీర్యవత్తాసిద్ధ్యర్థం, పూర్వోక్త, తత్తత్సేవారూపకర్తృణాం, తన్నిర్వాహకాణాం, తత్పురిపోషకాణాం చ, సర్వేషాం, శ్రీవేంకటేశ్వరానుగ్రహేణ, ఇతోధిక, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థమ్, అపి చ, తత్తత్సేవాకార్యక్రమ ద్వారా, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, భారతదేశస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, ఇతోధిక, సర్వతోముఖాభివృద్ధి సిద్ధ్యర్థం, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, ప్రీత్యర్థం చ, అక్షరలక్షాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ, హెలామపూర్వకం

సకృదేవ ప్రపన్నాయ, తవాస్మీతి చ యాచతే ।

అభయం సర్వభూతేభ్యః, దదామ్యేతద్వ్రతం మమ ॥

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, యుద్ధకాండపారాయణం, తథా, శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే, ఏకోనసప్తతితమసర్గ-పారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రామప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।

రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।

రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోననవ్షతితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఏవం విలపమానస్య రావణస్య దురాత్మనః ।

శ్రుత్వా శోకాభితప్తస్య త్రిశిరా వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 69.1 ॥ (2 సార్లు)

ఏవమేవ మహావీర్యః హతో నస్తాతమధ్యమః ।

న తు సత్పురుషా రాజన్ విలపంతి యథా భవాన్ ॥ 69.2 ॥

నూనం త్రిభువనస్యాపి పర్యాప్తస్త్వమసి ప్రభో ।

స కస్మాత్ప్రాకృత ఇవ శోచస్యాత్మానమీదృశమ్ ॥ 69.3 ॥

బ్రహ్మ దత్తాఽస్తి తే శక్తిః కవచస్సాయకో ధనుః ।

సహస్రఖరసంయుక్తః రథో మేఘస్వనో మహాన్ ॥ 69.4 ॥

త్వయాఽసకృద్విశస్త్రేణ విశస్తా దేవదానవాః ।

స సర్వాయుధసంపన్నః రాఘవం శాస్తుమర్హసి ॥ 69.5 ॥

కామం తిష్ఠ మహారాజ నిర్గమిష్యామ్యహం రణమ్ ।

ఉద్ధరిష్యామి తే శత్రూన్ గరుడః పన్నగానివ ॥ 69.6 ॥

శంబరో దేవరాజేన నరకో విష్ణునా యథా ।

తథాఽద్య శయితా రామః మయా యుధి నిపాతితః ॥ 69.7 ॥

శ్రుత్వా త్రిశిరసో వాక్యం రావణో రాక్షసాధిపః ।

పునర్జాతమివాత్మానం మన్యతే కాలచోదితః ॥ 69.8 ॥

శ్రుత్వా త్రిశిరసో వాక్యం దేవాంతకనరాంతకౌ ।

అతికాయశ్చ తేజస్వీ బభూవుర్యుద్ధహర్షితాః ॥ 69.9 ॥

తతోఽహమహమిత్యేవ గర్జంతో వైర్యతర్షభాః ।

రావణస్య సుతా వీరాః శక్రతుల్యపరాక్రమాః ॥ 69.10 ॥

అంతరిక్షగతాస్సర్వే సర్వే మాయావిశారదాః ।

సర్వే త్రిదశదర్పఘ్నాః సర్వే చ రణదుర్జయాః ॥ 69.11 ॥

సర్వే సుబలసంపన్నాః సర్వే విస్తీర్ణకీర్తయః ।

సర్వే సమరమాసాద్య న శ్రూయంతే పరాజితాః ।

దేవైరపి సగంధర్వైః సకిన్నరమహోరగైః ॥ 69.12 ॥

సర్వే చ విదుషో వీరాః సర్వే యుద్ధవిశారదాః ।

సర్వే ప్రవరవిజ్ఞానాః సర్వే లబ్ధవరాస్తథా ॥ 69.13 ॥

స తైస్తదా భాస్కరతుల్యవర్చసైః, సుతైర్వృతశ్శత్రుబలప్రమర్దనైః ।
రరాజ రాజా మఘవాన్ యథాఽమరైః, వృతో మహాదానవదర్పనాశనైః ॥ 69.14 ॥

స పుత్రాన్ సంపరిష్వజ్య భూషయిత్వా చ భూషణైః ।
ఆశీర్భిశ్చ ప్రశస్తాభిః ప్రేషయామాస సంయుగే ॥ 69.15 ॥

యుద్ధోన్మత్తం చ మత్తం చ భ్రాతరౌ చాపి రావణః ।
రక్షణార్థం కుమారాణాం ప్రేషయామాస సంయుగే ॥ 69.16 ॥

తేఽభివాద్య మహాత్మానం రావణం రిపురావణమ్ ।
కృత్వా ప్రదక్షిణం చైవ మహాకాయాః ప్రతస్థిరే ॥ 69.17 ॥

సర్వాషధీభిర్గంధైశ్చ సమాలభ్య మహాబలాః ।
నిర్లగ్నైర్వైర్వృత శ్రేష్ఠాః షడేతే యుద్ధకాంక్షిణః ॥ 69.18 ॥

త్రిశిరాశ్చాతికాయశ్చ దేవాంతకనరాంతకౌ ।
మహేంద్రమహాపార్శ్వా నిర్లగ్నైః కాలచోదితాః ॥ 69.19 ॥

తతస్సుదర్శనం నామ నీలజీమూతసన్నిభమ్ ।
ఐరావతకులే జాతమ్ ఆరురోహ మహేంద్రః ॥ 69.20 ॥

సర్వాయుధసమాయుక్తం తూణీభిశ్చ స్వలంకృతమ్ ।
రరాజ గజమాస్థాయ సవితేవాస్తమూర్ధని ॥ 69.21 ॥

హయోత్తమసమాయుక్తం సర్వాయుధసమాకులమ్ ।
ఆరురోహ రథశ్రేష్ఠం త్రిశిరా రావణాత్మజః ॥ 69.22 ॥

త్రిశిరా రథమాస్థాయ విరరాజ ధనుర్ధరః ।
సవిద్యుదుల్కః శైలాగ్రే సేంద్రచాప ఇవాంబుదః ॥ 69.23 ॥

త్రిభిః కిరీటైశ్చుశుభే త్రిశిరాస్స రథోత్తమే ।
హిమవానివ శైలేంద్రః త్రిభిః కాంచనపర్వతైః ॥ 69.24 ॥

అతికాయోఽపి తేజస్వీ రాక్షసేంద్రసుతస్తదా ।
ఆరురోహ రథశ్రేష్ఠం శ్రేష్ఠస్సర్వధనుష్మతామ్ ॥ 69.25 ॥

సుచక్రాక్షం సుసంయుక్తం స్వనుకర్షం సుకూబరమ్ ।
తూణీబాణాసనైర్దీప్తం ప్రాసాసిపరిఘాకులమ్ ॥ 69.26 ॥

స కాంచనవిచిత్రేణ ముకుటేన విరాజతా ।
భూషణైశ్చ బభౌ మేరుః కిరణైరివ భాసయన్ ॥ 69.27 ॥

స రరాజ రథే తస్మిన్ రాజసూనుర్మహాబలః ।
వృతో వైర్వృతశార్దూలైః వజ్రపాణిరివామరైః ॥ 69.28 ॥

హయముచ్చైశ్శ్రవః ప్రఖ్యం శ్వేతం కనకభూషణమ్ ।

మనోజవం మహాకాయమ్ ఆరురోహ నరాంతకః ॥ 69.29 ॥

గృహీత్వా ప్రాసముల్కాభం విరరాజ నరాంతకః ।

శక్తిమాదాయ తేజస్వీ గుహాశ్శిఖిగతో యథా ॥ 69.30 ॥

దేవాంతకస్సమాదాయ పరిఘం వజ్రభూషణమ్ ।

పరిగృహ్య గిరిం దోర్భ్యం వపుర్విష్ణోర్విడంబయన్ ॥ 69.31 ॥

మహాపార్శ్వో మహాకాయః గదామాదాయ వీర్యవాన్ ।

విరరాజ గదాపాణిః కుబేర ఇవ సంయుగే ॥ 69.32 ॥

ప్రతస్థిరే మహాత్మానః బలైరప్రతిమైర్వృతాః ।

సురా ఇవామరావత్యా బలైరప్రతిమైర్వృతాః ॥ 69.33 ॥

తాన్ గజైశ్చ తురంగైశ్చ రథైశ్చాంబుదనిస్వనైః ।

అనుజగ్మూర్మహాత్మానః రాక్షసాః ప్రవరాయుధాః ॥ 69.34 ॥

తే విరేజుర్మహాత్మానః కుమారాస్సూర్యవర్చసః ।

కిరీటినశ్శ్రియా జుష్టా గ్రహా దీప్తా ఇవాంబరే ॥ 69.35 ॥

ప్రగృహీతా బభౌ తేషాం శస్త్రాణామావళిస్సితా ।

శారదాభ్రప్రతీకాశా హంసావళిరివాంబరే ॥ 69.36 ॥

మరణం వాఽపి నిశ్చిత్య శత్రూణాం వా పరాజయమ్ ॥ 69.37 ॥

ఇతి కృత్వా మతిం వీరాః నిర్జగ్మస్సంయుగార్థినః ॥ 69.38 ॥

జగర్జుశ్చ ప్రణేదుశ్చ చిక్షిపుశ్చాపి సాయకాన్ ।

జగృహుశ్చాపి తే వీరాః నిర్యాంతో యుద్ధదుర్మదాః ॥ 69.39 ॥

క్ష్యేళితాస్ఫోటనినదైః చచాల చ వసుంధరా ।

రక్షసాం సింహనాదైశ్చ పుస్ఫోటేవ తదాఽంబరమ్ ॥ 69.40 ॥

తేఽభినిష్క్రమ్య ముదితా రాక్షసేంద్రా మహాబలాః ।

దదృశుర్వానరానీకం సముద్యత శిలానగమ్ ॥ 69.41 ॥

హరయోఽపి మహాత్మానః దదృశుర్దైర్వృతం బలమ్ ।

హస్త్యశ్వరథసంబాధం కింకిణీశతనాదితమ్ ॥ 69.42 ॥

నీలజీమూతసంకాశం సముద్యతమహాయుధమ్ ।

దీప్తానలరవిప్రఖ్యైః సర్వతో వైర్యతైర్వృతమ్ ॥ 69.43 ॥

తద్దుష్ట్యా బలమాయాంతం లబ్ధలక్షాః ప్లవంగమాః ।

సముద్యత మహాశైలాః సంప్రణేదుర్మహాబలాః ।

అమృష్యమాణా రక్షాంసి ప్రతినర్దంతి వానరాః ॥ 69.44 ॥

తతస్సముద్ఘోష్టరవం నిశమ్య, రక్షోగణా వానరయూథపానామ్ ।
అమృష్యమాణాః పరహర్షముగ్రం, మహాబలా భీమతరం వినేదుః ॥ 69.45 ॥

తే రాక్షసబలం ఘోరం ప్రవిశ్య హరియూథపాః ।
వినేరురుద్యతైశ్చైలైః నగాశ్శిఖరిణో యథా ॥ 69.46 ॥

కేచిదాకాశమావిశ్య కేచిదుర్వ్యాం ప్లవంగమాః ।
రక్షసైన్యేషు సంక్రుద్ధాః చేరుర్ద్దమశిలాయుధాః ॥ 69.47 ॥

ద్రుమాంశ్చ విపులస్కంధాన్ గృహ్య వానరపుంగవాః ।
తద్యుద్ధమభవద్ఘోరం రక్షో వానరసంకులమ్ ॥ 69.48 ॥

తే పాదపశిలాశ్చైలైః చక్రుర్వృష్టిమనూపమామ్ ।
బాణోఽఘైర్వార్యమాణాశ్చ హరయో భీమవిక్రమాః ॥ 69.49 ॥

సింహనాదాన్ వినేదుశ్చ రణే వానరరాక్షసాః ।
శిలాభిశ్చుర్లయామాసుః యాతుధానాన్ ప్లవంగమాః ॥ 69.50 ॥

నిజఘ్నుస్సంయుగే క్రుద్ధాః కవచాభరణావృతాన్ ।
కేచిద్రథగతాన్ వీరాన్ గజవాజిగతానపి ॥ 69.51 ॥

నిజఘ్నుస్సహసాఽఽఘ్లుత్య యాతుధానాన్ ప్లవంగమాః ।
శైలశృంగాచితాంగాశ్చ ముష్టిభిర్వాంతలోచనాః ॥ 69.52 ॥

చేరుః పేతుశ్చ నేదుశ్చ తత్ర రాక్షసపుంగవాః ।
రాక్షసాశ్చ శరైస్తీక్ణైః బిభిదుః కపికుంజరాన్ ॥ 69.53 ॥

శూలముద్గరఖడ్గైశ్చ జఘ్నుః ప్రాపైశ్చ శక్తిభిః ।
అన్యోన్యం పాతయామాసుః పరస్పరజయైషిణః ॥ 69.54 ॥

రిపుశోణితదిగ్ధాంగాః తత్ర వానరరాక్షసాః ।
తతశ్చైలైశ్చ ఖడ్గైశ్చ విస్ఫుష్టైర్హరిరాక్షసైః ॥ 69.55 ॥

ముహూర్తేనావృతా భూమిః అభవచ్ఛోణితాఘ్లుతా ।
వికీర్ణపర్వతాకారైః రక్షోభిరరిమర్దనైః ।

ఆసీద్వసుమతీ పూర్ణా తదా యుద్ధమదాన్వితైః ॥ 69.56 ॥

ఆక్షిప్తాః క్షిప్యమాణాశ్చ భగ్నుశూలాశ్చ వానరైః ।
పునరంగైస్తథా చక్రుః ఆసన్నా యుద్ధమద్భుతమ్ ॥ 69.57 ॥

వానరాన్ వానరైరేవ జఘ్నుస్తే రజనీచరాః ।
రాక్షసాన్ రాక్షసైరేవ జఘ్నుస్తే వానరా అపి ॥ 69.58 ॥

ఆక్షిప్య చ శిలాస్తేషాం నిజఘ్ను రాక్షసా హరీన్ ।
తేషాం చాచ్ఛిద్య శస్రాణి జఘ్ను రక్షాంసి వానరాః ॥ 69.59 ॥

నిజఘ్నుశ్చైలశూలాస్త్రైః బిభిదుశ్చ పరస్పరమ్ ।

సింహనాదాన్వినేదుశ్చ రణే వానరరాక్షసాః ॥ 69.60 ॥

ఛిన్నవర్మతనుత్రాణాః రాక్షసా వానరైర్లతాః ।

రుధిరం ప్రస్రుతాస్తత్ర రససారమివ ద్రుమాః ॥ 69.61 ॥

రథేన చ రథం చాపి వారణేనైవ వారణమ్ ॥ 69.62 ॥

హయేన చ హయం కేచిత్ నిజఘ్నుర్వానరా రణే ।

ప్రహృష్టమనసస్సర్వే ప్రగృహీత మనశ్శిలాః ॥ 69.63 ॥

హరయో రాక్షసాన్ జఘ్నుః ద్రుమైశ్చ బహుశాఖిభిః ।

తద్యుద్ధమభవద్ద్వారం రక్షో వానరసంకులమ్ ॥ 69.64 ॥

క్షురప్రైరర్థచంద్రైశ్చ భల్లైశ్చ నిశితైశ్శరైః ।

రాక్షసా వానరేంద్రాణాం చిచ్ఛిదుః పాదపాన్ శిలాః ॥ 69.65 ॥

వికీర్ణైః పర్వతాగ్రైశ్చ ద్రుమైశ్చిన్నైశ్చ సంయుగే ।

హతైశ్చ కపిరక్షోభిః దుర్గమా వసుధా భవత్ ॥ 69.66 ॥

తే వానరా గర్వితహృష్టచేష్టాః, సంగ్రామమాసాద్య భయం విముచ్య ।

యుద్ధం తు సర్వే సహ రాక్షసైస్తైః, నానాయుధాశ్చక్రురదీనసత్త్వాః ॥ 69.67 ॥

తస్మిన్ ప్రవృత్తే తుములే విమర్దే, ప్రహృష్యమాణేషు వలీముఖేషు ।

నిపాత్యమానేషు చ రాక్షసేషు, మహర్షయో దేవగణాశ్చ నేదుః ॥ 69.68 ॥

తతో హయం మారుతతుల్యవేగమ్, ఆరుహ్య శక్తిం నిశితాం ప్రగృహ్య ।

నరాంతకో వానరరాజసైన్యం, మహార్ణవం మీన ఇవావివేశ ॥ 69.69 ॥

స వానరాన్ సప్తశతాని వీరః, ప్రాసేన దీప్తేన వినిర్భిద ।

ఏకక్షణేనేంద్రరిపుర్మహాత్మా, జఘాన సైన్యం హరిపుంగవానామ్ ॥ 69.70 ॥

దదృశుశ్చ మహాత్మానం హయపుష్టే ప్రతిష్ఠితమ్ ।

చరంతం హరిసైన్యేషు విద్యాధరమహర్షయః ॥ 69.71 ॥

స తస్య దదృశే మార్గః మాంసశోణితకర్ణమః ।

పతితైః పర్వతాకారైః వానరైరభిసంవృతః ॥ 69.72 ॥

యావద్విక్రమితుం బుద్ధిం చక్రుః ప్లవగపుంగవాః ।

తావదేతానతిక్రమ్య నిర్భిద నరాంతకః ॥ 69.73 ॥

జ్వలంతం ప్రాసముద్యమ్య సంగ్రామాగ్రే నరాంతకః ।

దదాహ హరిసైన్యాని వనానీవ విభావసుః ॥ 69.74 ॥

యావదుత్పాటయామాసుః వృక్షాన్ శాలాన్ వనౌకసః ।

తావత్ప్రాసహతాః పేతుః వజ్రకృత్తా ఇవాచలాః ॥ 69.75 ॥

దిక్షు సర్వాసు బలవాన్ విచచార నరాంతకః ।

ప్రమృద్నన్ సర్వతో యుద్ధే ప్రావృట్కాలే యథాఽనిలః ॥ 69.76 ॥

న శేకుర్దావితుం వీరాః న స్థాతుం స్పందితుం భయాత్ ।

ఉత్పతంతం స్థితం యాంతం సర్వాన్ వివ్యాధ వీర్యవాన్ ॥ 69.77 ॥

ఏకేనాంతకకల్పేన ప్రాసేనాదిత్యతేజసా ।

భిన్నాని హరిసైన్యాని విపేతుర్ధరణీతలే ॥ 69.78 ॥

వజ్రనిష్పేషసదృశం ప్రాసస్యాభినిపాతనమ్ ।

న శేకుర్వానరాస్సోఢుం తే వినేదుర్మహాస్వనమ్ ॥ 69.79 ॥

పతతాం హరివీరాణాం రూపాణి ప్రచకాశిరే ।

వజ్రభిన్నాగ్రకూటానాం శైలానాం పతతామివ ॥ 69.80 ॥

యే తు పూర్వం మహాత్మానః కుంభకర్ణేన పాతితాః ।

తే స్వస్థా వానరశ్రేష్ఠాః సుగ్రీవముపతస్థిరే ॥ 69.81 ॥

విప్రేక్షమాణస్సుగ్రీవః దదర్శ హరివాహినీమ్ ।

నరాంతకభయత్రస్తాం విద్రవంతీమితస్తతః ॥ 69.82 ॥

విద్రుతాం వాహినీం దృష్ట్వా స దదర్శ నరాంతకమ్ ।

గృహీతప్రాసమాయాంతం హయపుష్టే ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ 69.83 ॥

అథోవాచ మహాతేజాః సుగ్రీవో వానరాధిపః ।

కుమారమంగదం వీరం శక్రతుల్యపరాక్రమమ్ ॥ 69.84 ॥

గచ్ఛ త్వం రాక్షసం వీరః యోఽసౌ తురగమాస్థితః ।

క్షోభయంతం హరిబలం క్షిప్రం ప్రాణైర్వియోజయ ॥ 69.85 ॥

స భర్తుర్వచనం శ్రుత్వా నిష్పపాతాంగదస్తతః ।

అనీకాన్మేఘసంకాశాత్ మేఘానీకాదివాంశుమాన్ ॥ 69.86 ॥

శైలసంఘాతసంకాశః హరీణాముత్తమోఽంగదః ।

రరాజాంగదసన్నద్ధః సధాతురివ పర్వతః ॥ 69.87 ॥

నిరాయుధో మహాతేజాః కేవలం నఖదంష్ట్రవాన్ ।

నరాంతకమభిక్రమ్య వాలిపుత్రోఽబ్రవీద్యచః ॥ 69.88 ॥

తిష్ఠ కిం ప్రాకృతైరేభిః హరిభిష్ట్యం కరిష్యసి ।

అస్మిన్ వజ్రసమస్పర్శం ప్రాసం క్షిప మమోరసి ॥ 69.89 ॥

అంగదస్య వచశ్రుత్వా ప్రచుక్రోధ నరాంతకః ।

సందశ్య దశనైరోష్ఠం వినిశ్చస్య భుజంగవత్ ॥ 69.90 ॥

అభిగమ్యాంగదం క్రుద్ధః వాలిపుత్రం నరాంతకః ॥ 69.91 ॥

ప్రాసం సమావిధ్య తదాఽంగదాయ, సముజ్జ్వలంతం సహసోత్సర్జ ।
స వాలిపుత్రోరసి వజ్రకల్పే, బభూవ భగ్నో న్యపతచ్ఛ భూమౌ ॥ 69.92 ॥

తం ప్రాసమాలోక్య తదా విభగ్నం, సుపర్ణకృత్తోరగభోగకల్పమ్ ।
తలం సముద్యమ్య స వాలిపుత్రః, తురంగమం తస్య జఘాన మూర్ధ్ని ॥ 69.93 ॥

నిమగ్నతాలుః స్ఫుటితాక్షితారః, నిష్కాంత జిహ్వాలాఽచలసన్నికాశః ।
స తస్య వాజీ నిపపాత భూమౌ, తలప్రహారేణ విశీర్ణమూర్ధా ॥ 69.94 ॥

నరాంతకః క్రోధవశం జగామ, హతం తురంగం పతితనిరీక్ష్య ।
స ముష్టిముద్యమ్య మహాప్రభావః, జఘాన శీర్షే యుధి వాలిపుత్రమ్ ॥ 69.95 ॥

అథాంగదో ముష్టివిభిన్నమూర్ధా, సుస్రావ తీవ్రం రుధిరం భృశోష్ణమ్ ।
ముహుర్విజజ్వాల ముమోహ చాపి, సంజ్ఞాం సమాసాద్య విసిష్మియే చ ॥ 69.96 ॥

అథాంగదో వజ్రసమానవేగం, సంవర్త్య ముష్టిం గిరిశృంగకల్పమ్ ।
నిపాతయామాస తదా మహాత్మా, నరాంతకస్యోరసి వాలిపుత్రః ॥ 69.97 ॥

స ముష్టినిష్పిష్టవిభిన్నవక్షాః, జ్వాలావమచ్ఛోణితదిగ్గత్రః ।
నరాంతకో భూమితలే పపాత, యథాఽచలో వజ్రనిపాతభగ్నః ॥ 69.98 ॥

అథాంతరిక్షే త్రిదశోత్తమానాం, వనాకసాం చైవ మహాప్రణాదః ।
బభూవ తస్మిన్నిహతేఽగ్ర్యవీరే, నరాంతకే వాలిసుతేన సంఖ్యే ॥ 69.99 ॥

అథాంగదో రామమనఃప్రహర్షణం, సుదుష్కరం తత్కృతవాన్ హి విక్రమమ్ ।
విసిష్మియే సోఽప్యతివీర్యవిక్రమః, పునశ్చ యుద్ధే స బభూవ హర్షితః ॥ 69.100 ॥

(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాస్తకాలాస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోనసప్తతితమస్సర్గః

అథ సప్తతితమస్సర్గః

నరాంతకం హతం దృష్ట్వా చుక్రుశురైర్యతర్హభాః ।

దేవాంతకస్త్రిమూర్ధా చ పౌలస్త్యశ్చ మహోదరః ॥ 70.1 ॥

శ్రీరామస్తుతిః -

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।

లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః -

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రియశ్చ ముఖ్యాస్సుఖముత్తమం చ ।
శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీనాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే ఏకోనసప్తతితమస్కర్ణః
శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయుయౌ ।
దారుణం హి తపస్సిద్ధ్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥
మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2 ॥
ఆస్మృతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥
అన్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
ప్రాణినాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥
యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।
క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥
ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।
అన్యాదృశ్యాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మోవాచ -

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।
ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ -

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।
అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్పయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

ఏవమస్త్వీతి తాముక్త్యా, పునరాహ పితామహః ।
సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥
సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।
దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఛా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥
దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।
ప్రవిశ్యాఽహృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహోది బాధనాత్ ॥ 11 ॥
వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।
సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మోవాచ -

హిమాద్రేరుత్తరే పార్వ్యే, కర్కటీ నామ రాక్షసీ ॥ 13 ॥

విషూచికాఽభిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రోం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్పాదయ ఉత్పాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః, చంద్రమండల గతోఽసి స్వాహా । (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14 ॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।

కర్కటీం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15 ॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।

అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రమైః ॥ 16 ॥

సాధకో హి శుచిర్భూత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।

క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17 ॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః, గగనగసిద్ధగృహీత, సిద్ధమంత్రః ।

గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః, నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్వలశ్రీః ॥ 18 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిపక్రమణే

విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోనశతతీతమస్కర్గః

- అథ క్షమాప్తార్థనా** - యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥
- అథ భగవత్సమర్పణమ్** - కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥
- అథ మంగళమ్** - శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

